

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківській національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут
«Українська інженерно-педагогічна академія»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Вченої ради ННІ «УПА»
Протокол № 7 від 10 квітня 2025 р.
Голова Вченої ради ННІ «УПА»
_____ Денис КОВАЛЕНКО

**Процедура
вибору освітніх компонентів (дисциплін) здобувачами освіти
Навчально-наукового інституту
«Українська інженерно-педагогічна академія»**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Процедура вибору освітніх компонентів (дисциплін) здобувачами вищої освіти Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» (далі – ННІ «УІПА») забезпечує реалізацію студентами, аспірантами (далі – здобувачами вищої освіти) права на вибір освітніх компонентів (дисциплін), передбаченого Законом України «Про вищу освіту» (п. 15, ч. першої ст.62): “1. Особи, які навчаються у закладах вищої освіти, мають право на: ... 15) вибір освітніх компонентів у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених освітньою програмою (не менше ніж 10 відсотків для спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання). При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати освітні компоненти, що пропонуються для інших освітніх програм та рівнів вищої освіти, відповідно до положення про організацію освітнього процесу в закладі вищої освіти;”.

1.2. Порядок забезпечує умови для формалізації процедури:

- формування та доведення до відома здобувачів переліку (каталогу) освітніх компонентів (дисциплін) вільного вибору;
- здійснення вибору здобувачами освітніх компонентів (дисциплін) зі сформованого переліку (каталогу);
- організації подальшого вивчення обраних освітніх компонентів (дисциплін) (формування груп / потоків з вибіркового освітніх компонентів (дисциплін)).

1.3. Вибір здобувачами вищої освіти освітніх компонентів (дисциплін) в обсязі, що складає не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС (не менше ніж 10 % загальної кількості кредитів ЄКТС для спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання), дає можливість сформувати індивідуальну освітню траєкторію здобувача вищої освіти, а також створює умови для здобуття або поглиблення результатів навчання, загальними компетентностями та поглиблення професійних (фахових) компетентностей та результатів навчання в межах спеціальності або споріднених та інших спеціальностей та галузей знань.

1.4. Розподіл кредитів освітніх компонентів (дисциплін) по семестрам здійснюється з урахуванням особливостей освітньої програми.

1.5. Обсяг кожного освітнього компонента (дисципліни) становить не менше 3 кредитів ЄКТС. З метою уніфікації, освітніх компонентів (дисциплін), які пропонуються кафедрами, приймаються кратними 3 кредитам ЄКТС.

1.6. У вибіркового освітніх компонентах (дисциплінах) не допускається передбачати курсові проєкти або курсові роботи (рекомендовано планувати

контрольні роботи, реферати, переклади, розрахунково-графічні роботи та завдання).

1.7. Перелік (каталог) вибірових освітніх компонентів (дисциплін) оприлюднюється в Автоматизованій системі управління навчальним процесом «МКР» та/або на офіційному сайті ННІ «УПА» у вигляді каталогу, де зазначається:

- назва освітнього компонента (дисципліни);
- обсяг у кредитах ЄКТС та за потреби кількість академічних годин, семестр, у якому буде здійснюватись викладання освітнього компонента (дисципліни);
- інформація про кафедру яка викладає цю освітній компонент (дисципліну);
- посилання на сторінку сайту кафедри де розміщено анотацію до освітнього компонента (дисципліни) або безпосередньо посилання на анотацію для ознайомлення зі змістом та пререквізитами освітнього компонента (дисципліни).

1.8. Здобувач вищої освіти зобов'язаний обрати визначений освітньою програмою, на якій він навчається, обсяг кредитів вибірових освітніх компонентів (дисциплін) для здобуття відповідного освітнього рівня. Вибіркові освітні компоненти (дисципліни), внесені до індивідуального навчального плану здобувача, є обов'язковими для вивчення.

1.9. Зарахування вибірових освітніх компонентів (дисциплін), здобутих поза межами Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна здійснюється відповідно до Положення про порядок реалізації учасниками освітнього процесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна права на академічну мобільність та Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. ННІ «УПА» несе відповідальність за якість викладання і належне методичне забезпечення освітніх компонентів (дисциплін), які пропонуються ННІ «УПА» здобувачам вищої освіти для реалізації ними права вільного вибору та формування індивідуальної освітньої траєкторії.

2.2. Для конкретизації планування та організації освітнього процесу на кожний навчальний рік складаються індивідуальні навчальні плани, робочі навчальні плани, які формуються на підставі навчального плану відповідної освітньої програми та освітніх компонентів (дисциплін) вільного вибору, які здобувачі вищої освіти обирають самостійно.

2.3. Вибір освітніх компонентів (дисциплін) здобувач вищої освіти здійснює в процесі формування свого індивідуального навчального плану у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, з дотриманням послідовності їх вивчення відповідно до структурно-логічної схеми освітньої програми.

2.4. Здобувачу вищої освіти може бути відмовлено у реалізації його вибору і запропоновано здійснити новий вибір у наступних випадках:

- якщо здобувачем вищої освіти обрано освітній компонент (дисципліну), яка забезпечує поглиблення професійних (фахових) компетентностей, без вивчення пререквізитів, які забезпечують необхідний рівень вхідних знань;

- якщо кількість здобувачів вищої освіти, які обрали освітній компонент (дисципліну), перевищує максимальну чисельність, встановлену Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна, ННІ «УПА», кафедрою, викладачем. У цьому випадку перевага в першу чергу надається здобувачам вищої освіти, які навчаються на тій самій освітній програмі в рамках якої реалізується освітній компонент (дисципліна), а в наступну чергу – тим здобувачам вищої освіти, які зафіксували свій вибір раніше;

- якщо кількість здобувачів вищої освіти, які обрали освітній компонент (дисципліну), є меншою за встановлений в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна мінімум;

- якщо наслідком вибору освітнього компонента (дисципліни) є перевищення встановленої кількості освітніх компонентів (дисциплін) на навчальний рік, які здобувач вищої освіти може опановувати одночасно;

- якщо здобувач вищої освіти обрав освітній компонент (дисципліну), який був їм опанована раніше або його опанування відбувається зараз.

2.5. У випадку, якщо здобувачу вищої освіти відмовлено у здійсненому ним виборі із причин, зазначених у пункті 2.4, йому надається можливість здійснити повторний вибір із переліку вибіркових освітніх компонентів (дисциплін), групи / потоки за якими вже сформовані, і де немає перевищення встановлених максимумів, а також які не призведуть до повторної відмови з причин, викладених у пункті 2.4.

2.6. Обрані здобувачем вищої освіти освітні компоненти (дисципліни) затверджуються директором ННІ «УПА» як невід’ємна складова індивідуального навчального плану. Невиконання будь-якої зі складових індивідуального навчального плану є академічною заборгованістю. Зміна здобувачем вищої освіти свого вибору після його затвердження можлива лише за письмовим дозволом директора ННІ «УПА»; при цьому зміна обраних освітніх компонентів (дисциплін) після початку навчального семестру, в якому

вони викладаються, не допускається. При прийнятті рішення по заяві здобувача вищої освіти щодо зміни свого вибору освітніх компонентів (дисципліни) Директор ННІ «УІПА» керується обмеженнями, вказаними в п.2.4, і враховує потенційні негативні наслідки такої зміни для забезпечення надання освітньої послуги за вибором інших здобувачів вищої освіти.

2.7. Якщо здобувач вищої освіти у встановлені терміни без поважних причин не скористався своїм правом вибору освітніх компонентів (дисциплін), відповідні позиції його індивідуального навчального плану визначаються за пропозиціями гаранта освітньої програми або завідувача кафедри на якій реалізується освітня програма або Центру організації професійної освіти ННІ «УІПА». Відмова здобувача вищої освіти виконувати сформований таким чином індивідуальний навчальний план є грубим порушенням, а не складання семестрового контролю із запропонованої освітньої компоненти (дисципліни) вважається академічною заборгованістю.

2.8. Сукупний обсяг кредитів ЄКТС обов'язкової і вибіркової складових індивідуального навчального плану здобувача, незалежно від шляхів реалізації права на вільний вибір освітніх компонентів (дисциплін), повинен відповідати обсягу кредитів ЄКТС, вказаному в освітній програмі, за якою навчається здобувач вищої освіти.

3. ПОРЯДОК ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ (ДИСЦИПЛІН)

3.1. Здобувач вищої освіти має право обрати освітні компоненти (дисципліни) із запропонованого переліку (каталогу), які відповідають необхідному обсягу кредитів ЄКТС та викладаються у відповідному семестрі поточного навчального року. Здобувачам вищої освіти при виборі освітніх компонентів (дисциплін) забороняється обирати освітні компоненти (дисципліни) без засвоєння пререквізитів зазначених в анотаціях освітніх компонентів (дисциплін).

3.2. Терміни проведення процедур вибору здобувачами вищої освіти освітніх компонентів (дисциплін) визначаються Рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна або Рішенням вченої ради ННІ «УІПА», виходячи з умови своєчасного формування контингенту здобувачів вищої освіти у групах / потоках.

Здобувачі вищої освіти реалізують своє право вибору освітніх компонентів (дисциплін), як правило, наприкінці весняного семестру, який передую наступному навчальному року, під час якого передбачене їх вивчення.

Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітніми програмами, в яких вільний вибір здобувачів вищої освіти заплановано у першому навчальному році, вибір організовується впродовж перших двох тижнів навчання.

Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітніми програмами подвійного диплому, дуальної форми здобуття освіти, процедури вільного вибору організовуються в терміни і за порядком, передбаченими відповідними угодами із партнерами.

3.3. Процедура вибору здобувачами вищої освіти освітніх компонентів (дисциплін) включає наступні етапи.

Перший етап – ознайомлення здобувачів вищої освіти із порядком, термінами та особливостями вибору, формування груп / потоків для вивчення освітніх компонентів (дисциплін) вільного вибору в ННІ «УІПА», а також із особливостями навчання за освітньою програмою, на якій навчається здобувач.

Другий етап – ознайомлення здобувачів вищої освіти із переліком (каталогом) та особливостями освітніх компонентів (дисциплін) вільного вибору.

Ознайомлення відбувається з використанням переліку (каталогу) освітніх компонентів (дисциплін) вільного вибору, відповідних сторінок сайтів кафедр, шляхом організації зустрічей з представниками кафедр, гарантами освітніх програм та викладачами. Ознайомлення здобувачів вищої освіти із переліками (каталогами) освітніх компонентів (дисциплін) вільного вибору може розпочинатися із перших днів навчання за освітніми програмами чи до його початку.

Третій етап – запис здобувачів вищої освіти на вивчення освітніх компонентів (дисциплін). Вибір освітніх компонентів (дисциплін) виконується із використанням функціоналів інформаційної системи ННІ «УІПА», а саме Автоматизованої системи управління навчальним процесом «МКР» (далі «МКР»), доступної за посиланням <https://uo.uipa.edu.ua/>. Алгоритм запису наведено в Додатку А.

У разі неможливості створення електронних кабінетів здобувачів вищої освіти, в інформаційній системі «МКР», або виникненні форсмажорних обставин, які унеможливають здійснення вибору освітніх компонентів (дисциплін) через інформаційну систему «МКР» здобувачі вищої освіти мають право подавати заяви, про вибір освітніх компонентів (дисциплін), у паперовій формі до Центру організації професійної освіти ННІ «УІПА». Форма заяви наведена в Додатку Б.

Четвертий етап – опрацювання заяв здобувачів вищої освіти, перевірка контингенту здобувачів вищої освіти і попереднє формування груп / потоків з вибірових освітніх компонентів (дисциплін). Здійснюється відповідальними працівниками Центру організації професійної освіти ННІ «УІПА» із використанням функціоналів інформаційної системи «МКР». Здобувачам вищої освіти, вибір яких не може бути задоволений з причин, перелічених у пункті 2.4, повідомляється про відмову (із зазначенням причини) і пропонується зробити вибір із скоригованого (див. пункт 2.5) переліку.

П'ятий етап – повторний запис здобувачів вищої освіти на вивчення освітніх компонентів (дисциплін).

Шостий етап – остаточне опрацювання заяв здобувачів вищої освіти, прийняття рішень щодо здобувачів вищої освіти, які не скористалися правом вільного вибору (пункт 2.7), перевірка контингенту здобувачів вищої освіти і остаточне формування груп / потоків з вибірових освітніх компонентів (дисциплін). Здійснюється відповідальними працівниками Центру організації професійної освіти ННІ «УПА» із використанням функціоналів інформаційної системи ННІ «УПА» «МКР», після перевірки і погодження в якій обрані здобувачами вищої освіти освітні компоненти (дисципліни) вносяться до їх індивідуальних планів, а списки груп / потоків з вибірових освітніх компонентів (дисциплін) затверджуються директором ННІ «УПА» та відображаються в інформаційній системі ННІ «УПА» «МКР».

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Паперові заяви здобувачів вищої освіти, розпорядження про остаточне формування груп / потоків з вибірових освітніх компонентів (дисциплін) зберігаються в Центрі організації професійної освіти ННІ «УПА» упродовж навчального року.

Алгоритм запису здобувачів вищої освіти на вивчення вибірових освітніх компонентів (дисциплін) із використанням Автоматизованої системи управління навчальним процесом «МКР»

1. Зареєструватись на сайті Автоматизованої системи управління навчальним процесом «МКР» за посиланням - <https://uo.uipa.edu.ua/registration> , як Студент заповнивши необхідні для реєстрації поля

1.1. Індивідуальний податковий номер (реєстраційний номер облікової картки платника податків) або номер студентського квитка;

1.2. Email;

1.3. Логін;

1.4. Пароль;

1.5. Підтвердження паролю.

ПРИМІТКА. У разі виникнення технічних проблем під час реєстрації Ви можете звернутись до адміністратора Автоматизованої системи управління навчальним процесом «МКР» на електрону пошту uodo@uipa.edu.ua .

Після реєстрації Ви отримуєте можливість доступу до всіх сервісів сайті Автоматизованої системи управління навчальним процесом «МКР», у тому числі і до запису на вивчення вибірових освітніх компонентів (дисциплін)

2. Авторизуватись на сайті Автоматизованої системи управління навчальним процесом «МКР» за посиланням <https://uo.uipa.edu.ua/login> , з використанням логінну та паролю зазначених під час реєстрації.

ПРИМІТКА. У випадку якщо Ви забули, чи втратили логін та пароль, Ви можете скористатись формою їх відновлення за посиланням <https://uo.uipa.edu.ua/request-reset-password> або звернутись до адміністратора Автоматизованої системи управління навчальним процесом «МКР» на електрону пошту uodo@uipa.edu.ua .

3. Перейти до розділу «Вибіркові дисципліни», який знаходиться у лівій бічній панелі, та натиснувши пункт меню «Запис з каталогу».

4. Послідовно здійснити вибір освітніх компонентів (дисциплін) з випадаючого списку вибірових освітніх компонентів (дисциплін).

5. Після обрання освітніх компонентів (дисциплін) необхідно натиснути кнопку «Зберігти».

У разі помилкового обрання освітніх компонентів (дисциплін) необхідно після завершення процесу обрання натиснути кнопку «Скасувати», що анулює раніше здійснений вибір та дасть можливість здійснити повторний вибір.

ПРИМІТКА. Уважно слідкуйте за термінами проведення процесу вибору освітніх компонентів (дисциплін). До закінчення терміну процесу вибору освітніх компонентів (дисциплін) Ви маєте можливість змінити свій вибір.

**Форма заяви, про вибір освітніх компонентів (дисциплін),
яка подається у паперовій формі**

Директору Навчально-наукового інституту
«Українська інженерно-педагогічна академія»

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ директора ННІ «УІПА»)
здобувача вищої освіти ____ року здобуття освіти
_____ форми здобуття освіти
(очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, дуальна)
_____ рівня вищої освіти,
(першого (бакалаврського), другого (магістерського),
третього (освітньо-наукового))
зі спеціальності _____

(код і найменування спеціальності)
за освітньою програмою « _____
_____»
(назва освітньої програми)

(Прізвище, Ім'я, По-батькові здобувача вищої освіти)

ЗАЯВА

Прошу включити до мого індивідуального навчального плану на 20__/20__
навчальний рік наступні вибіркові освітні компоненти (дисципліни):

1. _____
(назва, обсяг у кредитах ЄКТС, семестр, у якому викладається освітня компонента (дисципліна))
2. _____
(назва, обсяг у кредитах ЄКТС, семестр, у якому викладається освітня компонента (дисципліна))
3. _____
(назва, обсяг у кредитах ЄКТС, семестр, у якому викладається освітня компонента (дисципліна))
- ... _____
(назва, обсяг у кредитах ЄКТС, семестр, у якому викладається освітня компонента (дисципліна))

(дата)

(підпис)

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувача вищої освіти)